

ETUKENOSSA KYMENLAAKSON TULEVAISUUTEEN

Irina Kujanpää

Strateginen muotoilija, projektipäällikkö
ETUKENO – nopea työllistyminen Kymenlaakson
tunnistetuille osaajapula-aloille –hanke

www.xamk.fi/etukeno

Tulevaisuuden tekeminen

MISTÄ

MIHIN

MITEN

Pari muuttujaa....

1. Tulevaisuutta ei voi ennustaa
2. Ihminen

Miten tulevaisuus rakentuu

MISTÄ ja kenen näkökulmasta katsottuna lähdetään liikkeelle?

MIHIN mahdollisista tulevaisuuksista haluamme kulkea?

MITEN tekemme, valintamme ja reaktiomme auttavat kulkemaan sinne?

**KYMENLAAKSON
TULEVAISUUSVERSTAS**

MISTÄ:

Tilannekuva Kymenlaaksosta

Kumpi näkökulma kuvaa paremmin omaa todellisuuttasi?

Eipä kurjuutta kummempaa

- Väestö vanhenee, nuoret lähtevät
- Rakentaminen vähäistä
- Alhainen koulutustaso
- Vähäinen patentointiaktiivisuus
- T&K-menot suhteessa BKT:hen maakunnista pienimmät 2018
- EK:n Kuntarankingissä ja Yrittäjien kuntabarometrissä pahnanhajimmainen alue
- Ulkomaisten matkustajien kato

• Itäraja kiinni

Mahtava meno, tiukka etukeno!

- Asuntoja myydään aiempaa nopeammin
- Suomen suurin vientimaakunta
- BKT/hlö maakuntien 5. suurin 2018
- Suomen suurin avoin AMK ja XAMKiin ennätysmäärä hakijoita
- 2019 selkeä kasvu TKI-menoissa
- Teollisuuden jalostusarvo asukasta kohti maakuntien 6. paras
- Työn tuottavuus (€/h) hyvällä tasolla
- Miljoonainvestoinnit
- Google
- Matkailun ennätyskesä

MIHIN:

Kymenlaakson tulevaisuusnäkymiä

Mitä Kymenlaaksolaiset ajattelevat tulevaisuudesta

Sitran Tulevaisuusbarometri 2021

- **92 %** on kiinnostuneita tulevaisuudesta
- **65 %** näkee asuinkunnan tulevaisuuden vähintään yhtä hyvänä kuin nyt
- Vain **13 %** näkee tulevaisuudessa paljon uhkakuvia, kun taas **78 %** on vähintään ajoittain innoissaan
- **79 %** uskoo, että **voimme vaikuttaa** siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

Kymenlaakson 2040 skenaariot

Päivitetty syksyllä 2020

Yhteisöllisyyden vastuulla

- Talousvaikeudet ja viennin haasteet
- Geopoliittista epävakautta
- Luottamuksen lasku, ääriajattelun nousu
- Teknologiasta yhteisöllisyyteen
- Paikallisuus korostuu vahvana
- Lähiyhteisöjen merkitys kasvaa

Tehokkuuden armoilla

- Valta, data ja raha keskittyvät
- Biobuumi
- Investointivaikeudet
- Logistiikka nopeutuu, autonomiset ratkaisut yleistyvät
- Huoltosuhde heikkenee, työvoiman tarve vähenee, huippuosajista kilpaillaan
- Digiin ja infraan panostetaan
- Epäluulo ihmisten ja instituutioiden välillä kasvaa

Yhteisymmärryksen ehdoilla

- Maailmantalouden kasvu
- Monikansalliset sopimukset lisäävät luottamusta ja byrokratiaa
- Työnteko joustavaa ja monimuotoista, osaajapulaa
- Kansalaispalkka tuo turvaa alustatalouteen
- Luontoarvot korostuvat, vihreä elvytys
- Oma data, luotto teknologiaan
- Terveystietoisuus, ennaltaehkäisy, omahoito, kotirobotiikka

KYMENLAAKSON
TULEVAISUUSVERSTAS

Mitä ainakin pitäisi tehdä

Kymenlaakson 2040 skenaariot

Tehokkuutta ja investointeja teollisuuteen sekä kierto- ja biotalouteen

Matkailuliiketoimintaa vetovoimaisuustekijöistä

Menestystä osaamisesta

Voimaa verkostoista ja yhteistyöstä

Vetovoimaisuutta älykkäällä maankäytön suunnittelulla

Sujuva arki nykyisillä ja uusilla kestäville liikkumisen muodoilla

Houkuttelevuutta vetovoimaisen ja luonnon monimuotoisuuden ympärille rakennetulla brändillä

Panostukset tulevaisuuden digitaalisiin ratkaisuihin ja asukkaiden digiosaamiseen

Pitovoimaa yhteisellä päätöksenteolla

Hyvinvointia yhteisöllisyydestä

Terveyttä teknologian tuella

Korona-ajan signaalien vaikutus Kymenlaaksoon

Kymenlaakson 2040 skenaariot + johtajakysely

■ Ei tule vaikuttamaan ■ Vaikutus epätodennäköistä ■ En osaa sanoa ■ Vaikuttaa todennäköisesti ■ Vaikuttaa varmasti

Talouden ja kuluttamisen rakenteet muuttuvat korona-ajan myötä

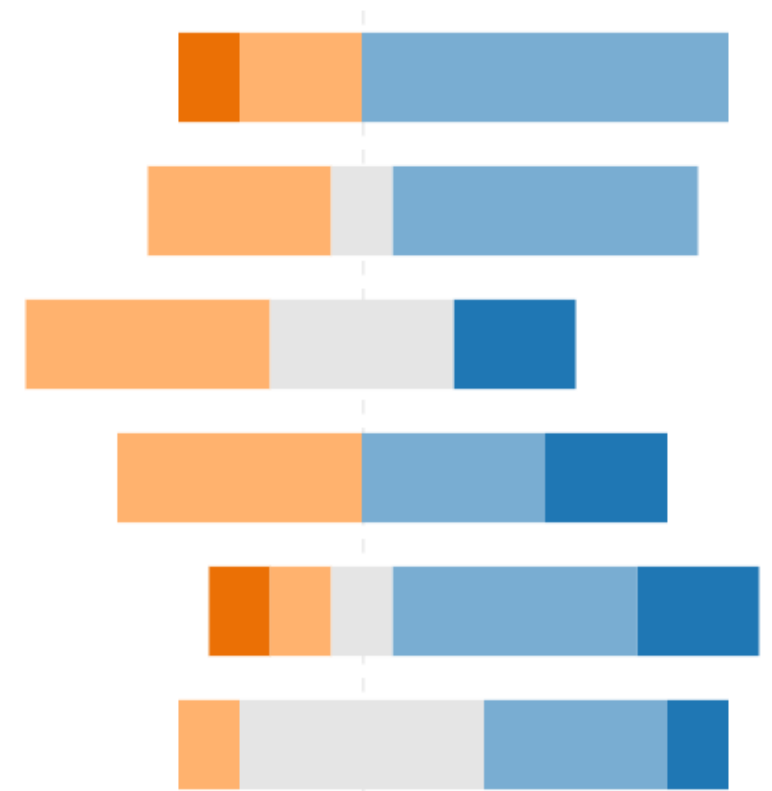
Voimakas elvytys auttaa suuntaamaan valintoja kohti vihreää ja puhdasta talousjärjestelmää

Valtion valta voimistuu

Vartin kaupungit (työ, asuminen ja vapaa-aika 15 minuutin kulkusäteellä) nostavat kiinnostustaan

Koronan aiheuttama palvelu- ja kulttuuritarjonnan kriisi vaikuttaa kaupunkikeskustojen elävyyteen

Vientiteollisuudessa alihankintaketjut muuttavat muotoaan

Korona-ajan signaalien vaikutus Kymenlaaksoon

Kymenlaakson 2040 skenaariot + johtajakysely

■ Ei tule vaikuttamaan
 ■ Vaikutus epätodennäköistä
 ■ En osaa sanoa
 ■ Vaikuttaa todennäköisesti
 ■ Vaikuttaa varmasti

Paikkariippumattoman työn yleistymisen vaikuttaa kiinteistömarkkinoihin

Sosiaalinen eriytyminen vahvistuu koronakriisin takia ja johtaa myöhemmin sosiaalisten ja terveydellisten...

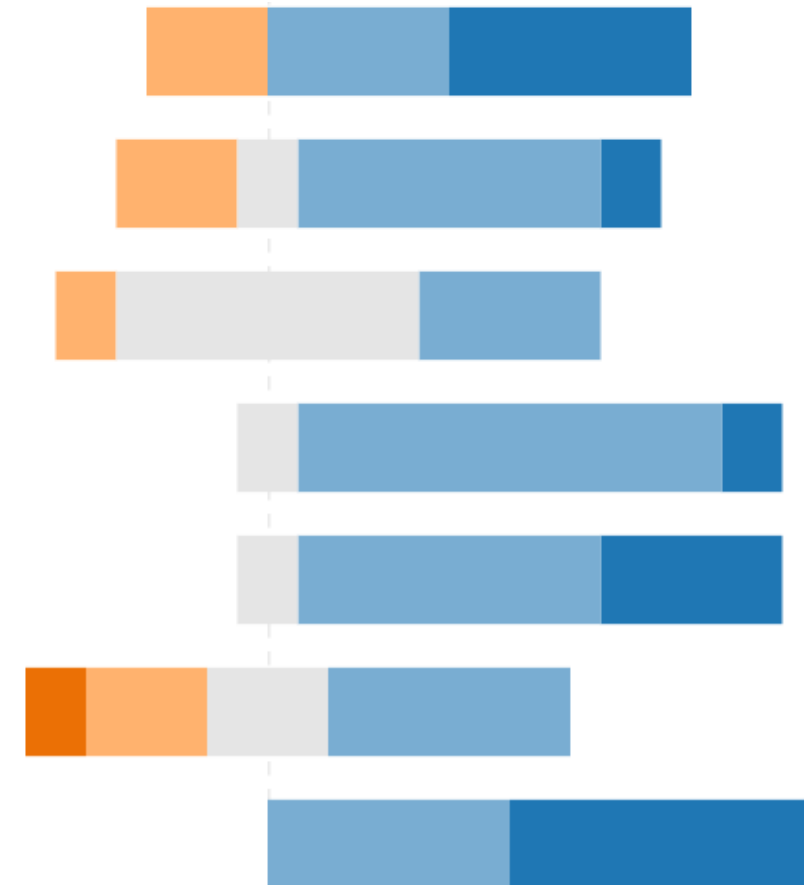
Verkostojen ja järjestöjen yhteiskunnallinen rooli muuttuu ja luo uusia yhteisöllisyyden muotoja

Julkinen kaupunkitila muuntuu yhteisöllisempiin käyttötarkoituksiin (esim. toreista terasseja)

Yhteydet viher- ja virkistysalueisiin korostuvat asuinpaikkavalinnoissa

Muuttoliike kääntyy pääkaupungista maakuntiin

Joukkoliikenteen käytön väheneminen heikentää liikkumismahdollisuuksia pienemmistä kunnista

Kymenlaaksoon vaikuttavia muutosvoimia

Koonti johtajakyselystä

Väestökehitys

Väestön ikääntyminen

Nuoret

Polarisoituminen maakunnan sisällä

Kaupungistuminen

Liikkumisen muutokset

Helppo arki ja turvallisuus

Kymenlaakso näyttäytyy edullisena, luonnonläheisenä asuinpaikkana

Kaupungistuminen jatkuu, mutta Kymenlaakson kilpailukyky paranee

Positiivinen imago

Kotimaan matkailun lisääntyminen

Väkiluvun kasvattaminen

Osaavan työvoiman puute

Monipaikkaisuus

Paikkariippumattomuus

Työllisyys

Työn muuttuminen

Yrittäjyys

Digitalisaatio

Arvojen ja prioriteettien muuttuminen globaalisesta paikalliseen ja lähi-ajatteluun (lähiruoka, lähiluonto, kotoilu jne.)

Elinkeinorakenteen muutos

Yrittäjyyteen kannustaminen

Kansainvälistyminen

Teollisuuden innovaatiot

Teollisuus lähelle satamia

Kulttuurin arvostus nousee

2020-luvun suurimmat haasteet

Johtajakyselyn vastausten tärkeysjärjestyksestä pisteytetyt yhteenvedot

1. Väestökehitys

- väestön ikääntyminen
- muuttotappio
- koulutettu nuorempi väestö muuttaa muualle
- osaavan työvoiman saanti vaikeutuu
- ikääntyvä väestö on merkittävä paikallistalouden käyttäjä ja rahoittaja
- alhainen työ- ja opiskeluperäinen maahanmuutto

2. Toimialat ja toimeentulo

- työllisyyden kehitys
- uusien toimeentulomahdollisuuksien löytäminen perinteisessä teollisuusmaakunnassa
- työvoiman puute ja teollisuuden muutokset
- teollisuuden jatkuvuus
- tuotannon sopeutuminen muutoksiin

3. Kilpailukyky, veto- ja pitovoima

- näköalattomuudesta uusiin visioihin ja positiiviseen ilmapiiriin
- Kymenlaakso ei pärjää maakuntana muiden maakuntien joukossa, ei ole riittävästi veto- eikä pitovoimaa
- käännetään nykytrendit edukseen ja vahvuuksiksi
- luontoa ja lähituotteita arvostetaan; halutaan asua väljästi, yrittää taajamien ulkopuolella ja työskennellä etänä myös haja-asutusalueilta käsin
- pieni maakunta vaatii yhtenäisyyttä = Kymenlaakson kaupunki

4. Muut maininnat

- maaseutu autioituu
- digitalisaation nopeutuminen
- julkisten liikenneyhteyksien parantaminen pääkaupunkiseudulle ja muualle Suomeen
- yliopiston puuttuminen
- heikko julkinen talous

KYMENLAAKSON
TULEVAISUUSVERSTAS

Toivottava tulevaisuus

Minkä halutaan toteutuvan 10 vuoden aikana

TURVAL-
LINEN

KEHITTY-
VÄ, UUDIS-
TUVA JA
INNOVA-
TIIVINEN

IHMIS-
LÄHEINEN
JA YHTEI-
SÖLLINEN

OIKEU-
DENMU-
KAINEN
JA
TASAPUO-
LINEN

AKTII-
VINEN
JA ELIN-
VOIMAI-
NEN

1. Hyvinvointivaltio Suomessa säilyy
2. Työpaikkoja lisää ja kaikille töitä
3. Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen pysäytetään
4. Julkinen talous tasapainoon
5. Jätteiden määrän kasvu pysäytetään

KYMENLAAKSON
TULEVAISUUSVERSTAS

Sitran Tulevaisuusbarometri 2021
Kymenlaakson tulokset

MITEN:

Tulevaisuustekoja Kymenlaaksosta

Kymenlaakson älykkään erikoistumisen strategia

Mitä kaikkea tapahtuu koko ajan!

Kylistä
etätyö-
ohteita

Rata-
yhteydet
Kiinaan

E-
urheilun
ympäri-
yritystoi-
mintaa

Rokotus-
et
etenevät

Ennakoin-
tiyhteistyö

Bio- ja
kiertotalou-
den tutki-
muskeskus
Biosampo

Uusia
koulutus-
aloja

Uudet
innovaatio-
alustat

Turva-
puisto

Helsinki-
East
Aerodrome
ja tekno-
logiapuisto

LUT:n DI-
koulutus
Kouvolaan

LUT:n DI-
koulutus
syksyllä
2022

Oppilai-
htosten
yhteistyö

Kulttu-
peri

Kulttuuri-
hyvin-
vointi

Puusta
eteenpäin

Repoveden
ympäri-
matkailuli-
ketoimintaa

Kimolan
kanavan
avaamat
yhteydet

Matkailun
kehittämis-
toimet

Kymi
Ringin
vaiku-
tukset

Risteily-
matkailu

Seuraavaksi:

MISTÄ näkökulmasta lähdetään miettimään Kymenlaakson tulevaisuutta?

MIHIN mahdolliseen tulevaisuuteen voisimme haluta kulkea?

MITEN pääsemme sinne? Mitä pitää tapahtua, jotta haluttu tulevaisuus toteutuisi?

**Kiitos ja
antoisaa
työpajaa!**

MUUTTUVA KYMENLAAKSO

Virtuaalinen tulevaisuusverstas 2021

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

KSAO
KOUVOLAN SEUDUN
AMMATTIOPISTO

KYMENLAAKSON
KAUPPAMARI

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

European Union
Euroopan unioni

Lähteet

- Alueelliset kehitysnäkymät Kymenlaakso kevät 2021
- [Kaakkois-Suomen innovaatiomaisema - patentit kertovat kasvupotentiaalista - Next \(xamk.fi\)](#)
- [Kuntaranking2021 tulokset Koko Suomi.pdf \(ek.fi\)](#)
- [Kymenlaakson ennakointi-sivusto https://ennakointi.kymenlaakso.fi/ -](#)
- Kymenlaakson 2040 skenaariot https://www.kymenlaakso.fi/attachments/article/13591/Kymenlaakso%202040%20skenaarioiden%20p%C3%A4ivitys_11.1.2021%20final.pdf
-
- Kysely Kymenlaakson johtajille, kevät 2021
- Sitra & Kantar TNS 2021. Tulevaisuusbarometri 2021 kyselytutkimus. <https://www.sitra.fi/julkaisut/tulevaisuusbarometri-2021>
- Timo Aron Twitter-tili
- [Xamkiin ennätysmäärä hakijoita – XAMK](#)
- [Älykkään erikoistumisen strategia - Kymenlaakson liitto](#)